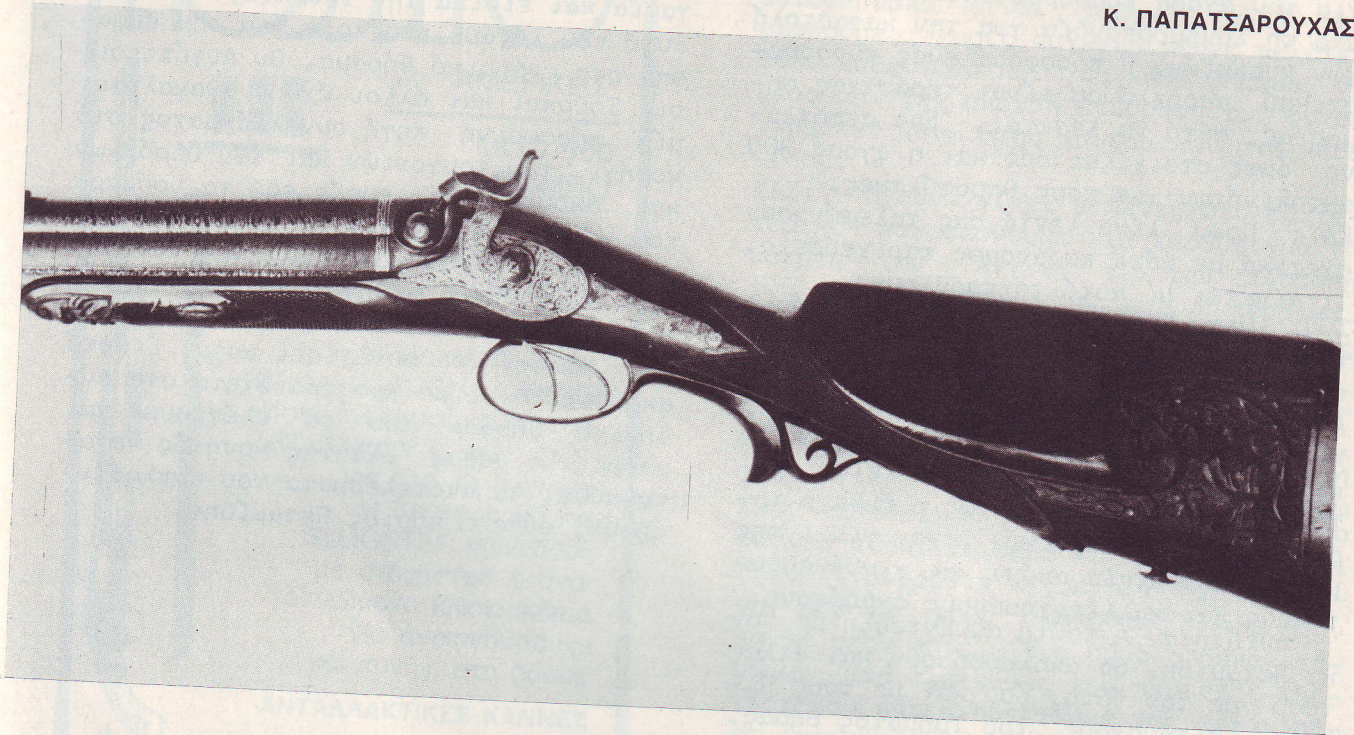

NOVOTNY IN WIEN ΕΝΑ ΣΠΑΝΙΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

Κ. ΠΑΠΑΤΣΑΡΟΥΧΑΣ

Όλοι μας κάποτε έχει συμβεί να βρεθούμε μπροστά σ'ένα περίφημο έργο τέχνης - ζωγραφικό, αρχιτεκτονικό, γλυπτικό κ.λπ., - να το θαυμάσουμε - κάπως αδιάφορα ίσως - επειδή είναι, το τάδε, μέχρι που κάποια στιγμή βρίσκει κάποιος ειδικός που αρχίζει να μας εξηγεί την τεχνική ή τις τεχνικές και τους λόγους για τους οποίους χρησιμοποιήθηκαν, οπότε ξαφνικά αυτός ο πίνακας ή άγαλμα αρχίζει να παίρνει μια ξεχωριστή όψη στα μάτια μας και μια άλλη εικόνα να ξεδιπλώνεται μπροστά μας.

Παίρνοντας λοιπόν σαν αφορμή αυτό το θαυμασίο όπλο που έπεσε στα χέρια μας, θα επιχειρήσουμε να κάνουμε κάτι ανάλογο για τους φίλους αναγνώστες. Να δώσουμε δηλαδή τα στοιχεία και τις τεχνικές που συνθέτουν ένα τέλειο όπλο.

Το ότι το όπλο που διαλέξαμε δεν είναι σύγχρονο αλλά έχει κατασκευαστεί περίπου 130 χρόνια πριν, όπως θα διαπιστώσει ο αναγνώστης στη συνέχεια, όχι μόνο δεν το κάνει ακατάλληλο για σύγκριση αλλά αντίθετα τονίζει έντονα το αναμφισβήτητο γεγονός ότι αυτό που λέμε Ποιότητα είναι σχεδόν ανεξάρτητο ηλικίας και τεχνικών μέσων.

Το MATHIAS NOVOTNY ήταν ένα βασιλικό

όπλο. Έργα του μεγάλου και διάσημου Ούγγρου οπλοκατασκευαστή υπάρχουν στα διάφορα μεγάλα μουσεία του κόσμου. Δύο παιδικά πιστόλια σιοποβολής υπάρχουν στην περίφημη τσαρική συλλογή του ERMITAGE του LENINGRAND.

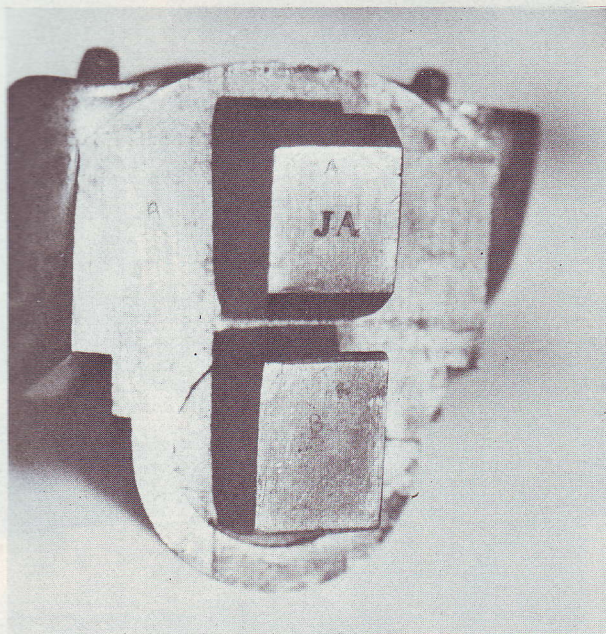
Ο NOVOTNY εργάστηκε στη Βιέννη στα μέσα του περασμένου αιώνα.

Μερικές γενικές παρατηρήσεις: Το τουφέκι είναι ένα ραβδωτό δίκαννο σουπερποζέ (μοντέρνα ιδέα τα σουπερποζέ!!). Εμπροσθογεμές με καψούλια, προορισμένο για χοντρό κυνήγι σε δάσος είναι διαμετρήματος .670 ιντζών και για τους πιο ειδικούς είναι χαρακτηριστικός τύπος "Γερμανικού" τουφεκιού JAGER, όπως είναι γνωστός.

Από λειτουργικής πλευράς το τουφέκι είναι άριστο και για το κυνήγι που ήταν φτιαγμένο δε θα υστερούσε σε ΤΙΠΟΤΕ σε έμπειρα χέρια και σήμερα από ένα μοντέρνο όπλο δηλ. ευθυβολία, ζύγισμα, ενέργεια βλήματος και ασφάλεια.

Ας πάρουμε όμως τα στοιχεία που αποτελούν το όπλο με τη σειρά, αρχίζοντας από τις κάννες.

Οι κάννες όπως είπαμε είναι σουπερποζέ. Το σύστημα αυτό είναι πάρα πολύ παλιό και υπήρχαν όπλα αυτού του τύπου και με τσαρμανόπετρα (FLINTLOCK).

Οι κάννες αποσυνδεδεμένες από το υπόλοιπο όπλο. Όταν ξεβιδώνει το στοιχείο Β τότε ελευθερώνεται και μπορεί να ξεβιδώσει το Α. Οι γάντζοι Α και Β εφαρμόζουν σε εσοχές στο κοντάκι και συνδέουν το όπλο.

Οι κάννες είναι δαμασκηνές καθώς και οι ρίγες και οι σωλήνες της βέργας γεμίσματος και οι βάσεις των σκοπευτικών οργάνων. Εδώ δε θα ξανααναφερθούμε στην τεχνική της δαμασκίνωσης. Παραπέμπουμε τον αναγνώστη σε άρθρο μας στο 4ο τεύχος του περιοδικού όπου γίνεται ανάλυση της τεχνικής. Τα μόνα που θα προσθέσουμε είναι η τελειότητα της δουλειάς καθώς και ο συνδυασμός των διαφόρων τύπων στις κάννες και στις ρίγες έτσι ώστε να δημιουργείται ένα θαυμάσιο σύνολο. Και δύο ακόμη λεπτομέρειες.

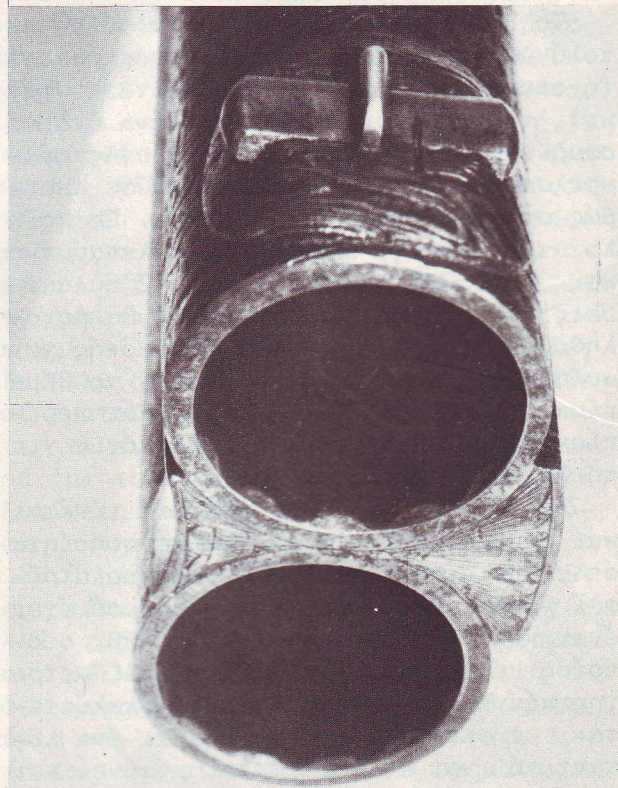
Η πρώτη είναι το εξωτερικό φινιρίσμα των καννών, το οποίο είναι σχεδόν αναγλυφό. Αυτό επιτυγχάνεται με πολύωρο βάπτισμα των καννών (πριν τη βαφή τους) σε αραιό διάλυμα από ορισμένα οξέα (ETCHING) όπου ο μαλακός σίδηρος του μίγματος τρώγεται πολύ πιο γρήγορα από το σκληρότερο ατσάλι. Ακόλουθα μετά τη βαφή η κάννη ξαναλειάνεται εξωτερικά έτσι ώστε τα μέρη που προεξέχουν (ατσάλι) γίνονται λευκά ενώ αυτά που έχουν φαγωθεί και είναι χαμηλότερα δεν τ' αγγίζει η λείανση. (Τρίψιμο με κάποιο ξύλο που πάνω του ήταν κολημένη σκόνη-πούδρα από σμυρίγδι). Αυτά παρα-

μένουν μαύρα. Αυτή η τεχνική είναι επίσης χαρακτηριστική της "Γερμανικής Σχολής".

Η δεύτερη λεπτομέρεια είναι η φορά και το "πάσσο" της ελίκωσης των ραβδώσεων μέσα στις κάννες.

Οι ραβδώσεις σε μια δαμασκηνή κάννη ΠΑΝΤΑ ακολουθούσαν και τη φορά αλλά και σχεδόν το "βήμα" της δαμασκίνωσης και αυτό γιατί το μέταλλο είχε έντονες "ίνες" όπως το ξύλο που δεν είναι και τόσο εύκολο να κόψουμε αντίθετη φορά προς αυτή.

Το βάρος των καννών είναι μεγάλο: 3 κιλά. Αυτό γιατί το τουφέκι είναι σχεδιασμένο για μεγάλες γομώσεις (μαύρης πυρίτιδας φυσικά) οι οποίες δημιουργούν πολύ μεγάλες πιέσεις που δίνουν στο καθόλου μικρό σφαιρικό βλήμα των 30 γρμ. υπερηχητικές ταχύτητες. Το βλήμα αυτό τοποθετείται μέσα σε ένα στρογγυλό λιπασμένο κομάτι από πανί (στην περίπτωσή μας δέρμα CHAMOIS), το οποίο δημιουργούσε απόλυτη έμφραξη και "έπιανε" στις ραβδώσεις της κάννης αφήνοντας έτσι το βλήμα ανέπαφο και τελείως σφαιρικό.

Τα στόμια των καννών του NOVOTNY. Οι ραβδώσεις φαίνονται καθαρά, οι πάνω είναι ελικοειδείς, οι κάτω παράλληλες γιατί: Επίσης φαίνεται η βάση της ακίδας από δαμασκηνό ατσάλι και η πλατινένια ακίδα.

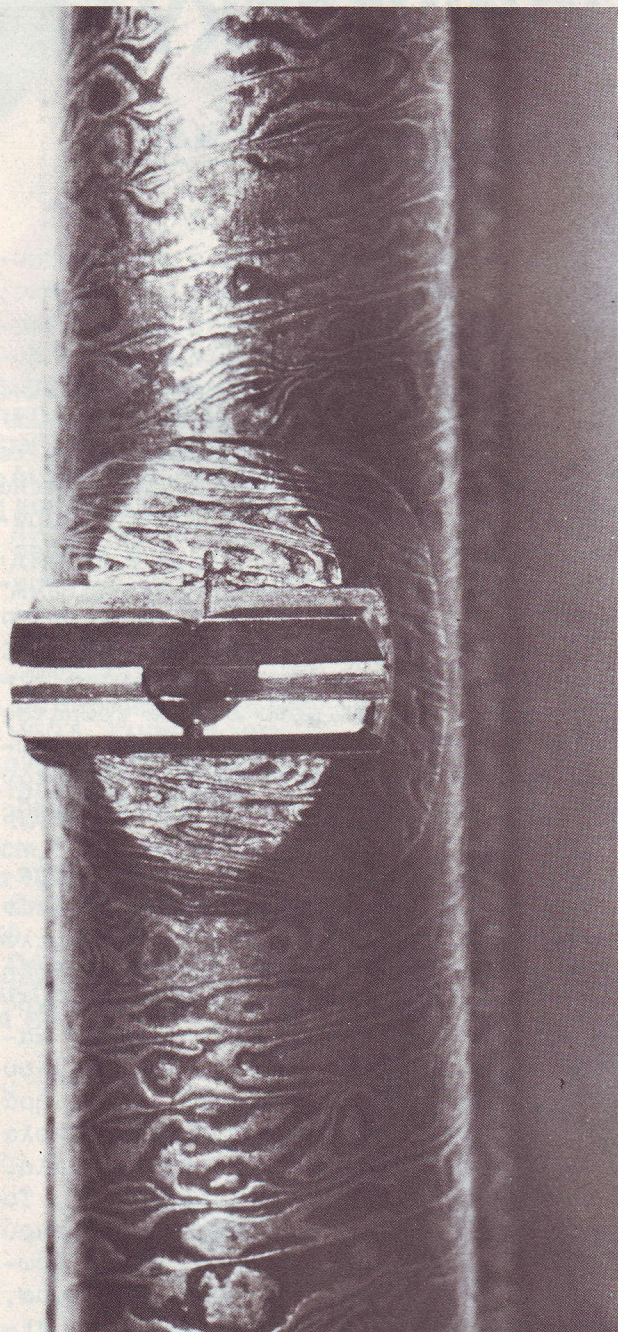
Πλαϊνή άποψη. Πίσω από το μαϊάνδρο είναι το μασσίφ BREECHBLOCK που ενσωματώνει τα καμινέτα, τις πλατινένιες σφήνες ασφάλειας (το άσπρο μέταλλο

με την πόντα) και τις ασπίδες ασφάλειας των καμινέτων, τα FENCES.

Το βλήμα κατέβαινε στην κάννη με πολύ μεγάλη πίεση από την τουφεκόμεργα (η οποία δυστυχώς λείπει από το τουφέκι) την οποία χτυπούσαν με ένα ειδικό σφυρί. Η κεφαλή της τουφεκόμεργας είχε κοιλοτητα η οποία αντιστοιχούσε ακριβώς στη διάμετρο του βλήματος. Το κοίλο της κάννης είναι τέλεια λειασμένο και έχει 12 ραβδώσεις και 12 αυλακώσεις, στροφή/30 ίντσες. Δε θα ασχοληθούμε εδώ για τον τρόπο κοπής των αυλακώσεων στην κάννη γιατί το θέμα είναι αρκετά εξειδικευμένο και περίπλοκο. Θα πούμε όμως μερικά λόγια για τη λείανση της κάννης.

Αυτή γινόταν όπως άλλωστε γίνεται και σήμερα στα πολύ ακριβά χειροποίητα όπλα με μία απλή μηχανή που περιστρέφει έναν άξονα που στην άκρη του έχει έναν κύλινδρο 8-10 εκ. από μολύβι ο οποίος εφαρμόζει απόλυτα στη διάμετρο της κάννης. Ο κύλινδρος αυτός καλύπτεται με σιόνη από σμυρίγδι και ένα λιπαντικό και ενώ στρέφεται μπαίνει και βγαίνει μέσα από την κάννη. Μ' αυτό τον τρόπο μόνον οι κορυφές των κόκκων του σμυριγδίου που προεξέχουν πάνω από το κανονικό μολύβι μέσα στο οποίο σφυώνονται, "κόβουν" την επιφάνεια του

σκληρότερου μετάλλου δηλ. της κάννης με την οποία έρχονται σε επαφή. Η επεξεργασία είναι φοβερά αργή και απαιτεί μεγάλη εμπειρία ώστε να μας δώσει μια κάννη με απόλυτα ίδια διάμετρο. Ένδεικτικά χρειάζεται περίπου 1 εβδομάδα για να λειανθεί μία κάννη και να φτάσει στην επιθυμητή ακριβή διάμετρο. Για τη ραβδωτή κάννη τα πράγματα δε τελειώνουν όμως εδώ. Μία παρόμοια επεξεργασία ακολουθούσε για να λειανθούν οι αυλακώσεις και για να εξομαλυνθούν οι γωνίες - ακμές - των ραβδώσεων - αυλακώσεων. Τώρα μία ποσότητα από μολύβι χυνόταν μέσα στην ίδια την κάννη δηλ. η κάννη χρησιμοποιόταν σαν καλούπι. Το μολυβένιο πρόπλασμα - κυλινδρικό και πάλι - είχε επάνω του σε "αρνητικό" το σχήμα των ραβδο-αυλακώσεων. Και πάλι ακολουθώντας την ίδια τεχνική μόνο που αυτή τη φορά γινόταν με το χέρι. Το μολύβι σπρωχνόταν προς-πίσω, μέσα στην κάννη ελεύθερο τώρα να "βιδώνει" και να "ξεβιδώνει" μέσα στις ραβδώσεις, μέχρι να επιτευχθεί μία τέλεια λείανση και εδώ. Σ' αυτό το σημείο κάνουμε μια παρένθεση για να τονίσουμε ότι μ' ένα πολύ όμοιο τρόπο γινόταν, για άλλο λόγο φυσικά, η ΤΕΛΙ-

Λεπτομέρεια των καννών και του κλεισιοσκοπίου δείχνει την άφογη εφαρμογή της δαμασκηνής κατασκευής.

ΚΗ λείανση στα ακριβά γαλλικά δίκαννα IDEAL που φέρουν από κάτω από τις κάννες την επιγραφή CANNON POLIS EN LONG. Μία τελευταία παρατήρηση για τη λείανση είναι πως σε ένα δίκαννο εμπροσθογεμές ραβδωτό παρουσιάζει μία επιπρόσθετη δυσκολία ότι η τελική διάμετρος των δύο καννών πρέπει να είναι ΑΠΟΛΥΤΑ η ίδια, διότι οι σφαίρες φτιάχνονται αναγκαστικά από ΕΝΑ καλούπι.

Στο πίσω μέρος υπάρχουν τα λεγόμενα

"BREECH PLUGS" τάπες έμφραξης των καννών που το ένα από τα δύο αποτελεί και το πίσω μέρος των καννών (BREECH BLOCK), (ας με συγχωρέσουν οι αναγνώστες, αλλά δεν υπάρχουν όροι στα Ελληνικά), μαζί με τις θέσεις των καμινέτων (NIPPLE FENCES). Από τη φωτογραφία μπορεί ο αναγνώστης να παρατηρήσει με πόση σοφία είναι βιδωμένο πρώτα το κομμάτι "Α" στην πάνω κάννη και μετά μέσα σ' αυτό το "Β" το BREECH PLUG της κάτω κάννης έτσι ώστε να αλληλοασφαλίζονται. Τα πίσω τους μέρη αποτελούν τα δύο άγγιστρα και που δίνουν στις κάννες το σήμα του όπλου και με τη σειρά τους είναι τα "κεφάλια" των βιδών των BREECH PLUGS έτσι ώστε αυτά να μπορούν να ξεβιδώσουν με ειδικό κλειδί. Απλότητα σαν το Αυγό του Κολόμβου και πλήρης λειτουργικότητα. Παρατηρώντας αυτές τις δύο τάπες μένουμε κατάπληκτοι με την ακρίβεια της εφαρμογής. Αυτές οι δύο τάπες παρέχουν αεροστεγή έμφραξη μεταξύ του θαλάμου καύσης της κάννης με το εξωτερικό περιβάλλον.

Στο πλάι του ημισφαίριου στο οποίο βιδώνει το κάθε καμινέτο βλέπουμε ένα μικρό ασημένιο δίσκο. Αυτός ο δίσκος στην πραγματικότητα είναι ένας κύλινδρος από καθαρή πλατίνα που βρίσκεται πρεσσαρισμένος σ' αυτήν την υποδοχή. Η λειτουργία του είναι να προφυλάξει ένα ακριβό όπλο - και τον αφηρημένο ιδιοκτήτη του - από διάρριξη της κάννης που μπορεί να προκληθεί από υπερβολική γόμωση. Έτσι ο κύλινδρος αυτός τινάζεται στο πλάϊ δίνοντας διέξοδο στην υπερβολική πίεση, είναι δηλαδή ακριβώς μία βαλβίδα ασφαλείας. Ο λόγος που είναι κατασκευασμένος από πλατίνα είναι ότι το ευγενές αυτό μέταλλο δεν αντιδρά με το ατσάλι ώστε να δημιουργήσει οξιδώσεις και ότι παρέχει την απαιτούμενη σκληρότητα.

Οι υπέροχοι προφυλακτήρες (FENCES) δεν είναι απλά διακοσμητικά στοιχεία αλλά προστατεύουν απόλυτα το πρόσωπο του βάλλοντος από τυχόντα κομμάτια ενός καψουλιού που σχίστηκε καθώς και αέρια και κατάλοιπα της πυρίτιδας. Αυτά τα απόλυτα συμμετρικά σχήματα με τις ευχάριστες, στο μάτι, γραμμές γινόντουσαν αποκλειστικά με το σφυρί και το κοπίδι δηλαδή είναι καθαρά δουλειά γλυπτικής επάνω στο μέταλλο.

Στις κάννες ακόμα βλέπουμε τις δύο ρίγες. Ο λόγος της ύπαρξής τους είναι

- στην περίπτωση του συγκεκριμένου όπλου - να ενώνουν τις δύο κάννες μεταξύ τους και να καλύπτουν το κενό μεταξύ τους. Αυτός είναι ο λόγος που όλα τα εμπροσθογεμή όπλα έχουν ρίγες και κάννες ενωμένα με μπρουτζοκόλληση - διότι εδώ δεν υπάρχουν κλειδιά. Μόνον οι γάτζοι των BREECH PLUGS που όπως είπαμε πιο πάνω, είναι ξεχωριστοί και βιδωμένοι ο καθένας στη δική του κάννη. Κι εδώ κοιτάζοντας τις κάννες και με φανό ακόμα είναι αδύνατο να βρούμε το παραμικρό ίχνος από μπρούτζο ανάμεσα στις κάννες - και πάλι σημαδι τέλειας εφαρμογής και τεχνικής σχεδόν αδιανόητο σήμερα. Τέλος πάνω στην κάννη βρίσκονται ακόμα τα σκοπευτικά όργανα και η θηλιά της περόνης συναρμολόγησης (και πάλι έλλειψη όρων).

Η τριγωνική εγκοπή είναι διπλή μια για κανονική απόσταση, κάποια 60-80 μ. και μία για μακρύτερη, κάποια 150-200 μ. Η ακίδα είναι και αυτή φτιαγμένη από πλατίνα για να διακρίνεται. Παράδόξως η κάτω κάννη αυτού του όπλου ναί μεν έχει ραβδώσεις αλλά αυτές είναι τελείως παράλληλες. Δε δίνουν καμία περιστροφή στο βλήμα. Προφανώς ο NOVOTNY είχε κάποιο συγκεκριμένο λόγο να τις κατασκευάσει παράλληλες. Δεν μπορεί να ήταν απλά θέμα τεχνικής, διότι η πάνω κάννη έχει τις κανονικές ελικοειδείς ραβδώσεις.

Ο Άγγλος κατασκευαστής GREENER αναφέρεται στις παράλληλες ραβδώσεις, λέγοντας πως πολλοί Ευρωπαίοι κατασκευαστές τις εφαρμόζουν πιστεύοντας ότι βελτιώνουν τη βλητική απόδοση των όπλων.

SUPER NOBEL

**ΤΟ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΡΕΛΙΑΣΤΟ ΦΥΣΙΓΓΙ
ΠΟΛΛΟΙ ΤΟ ΜΙΜΗΘΗΚΑΝ
ΟΜΩΣ ΕΜΕΙΝΑΝ ΑΠΛΟΙ
ΜΙΜΗΤΕΣ
ΤΟ ΠΡΟΣΦΕΡΟΥΜΕ 50
ΟΛΟΚΛΗΡΑ ΧΡΟΝΙΑ ΣΤΟΝ
ΕΛΛΗΝΑ ΚΥΝΗΓΟ**

**ΦΑΡΑΥΤΗΣ - ΘΕΟΧΑΡΗΣ - ΒΡΑΧΝΟΣ Ο.Ε.
ΚΡΑΤΙΝΟΥ 7 3216708
ΑΘΗΝΑΙ**

ΚΥΝΗΓΟΣΚΥΛΑ

LOUISE PETRIE-HAY

Υπάρχουν κι άλλες τρεις ράτσες σκυλιών έρευνας-φέρμας-απόρτ που πρέπει να υπολογίσουμε στην εκλογή του κυνηγετικού συντρόφου: το μεγάλο Μυνστερλάντερ, το Επανιέλ Μπρετόν και το Ιταλικό Σπινόνε, όλα μακρύτριχα σκυλιά.

Απ' αυτά το Μυνστερλάντερ είναι το πιο γνωστό στην Αγγλία και πραγματικά δημοφιλές στην πατρίδα του τη Γερμανία. Η ράτσα ξεκίνησε από μια άρνηση, θα μπορούσαμε να πούμε. Όταν ο Γερμανικός Όμιλος Κυνοφιλίας άρχισε, το 19ο αιώνα, να θεμελιώνει τα στάνταρτς του Γερμανικού μακρύτριχου πόιντερ δεχόταν για εγγραφή μόνο σκυλιά χρώματος καφέ και άσπρου. Κουτάβια με άλλα χρώματα ήταν απορριπτέα και θανατώνονταν ή πήγαιναν σε λιγότερο απαιτητικούς κυνηγούς.

Στην περιοχή του Μύνστερ της Γερμανίας οι κάτοχοι μαυρόασπρων σκυλιών αντέδρασαν ιδρύοντας δικό τους Όμιλο Κυνοφιλίας αφοσιωμένοι στην ανάπτυξη του μαυρόασπρου πόιντερ της περιοχής τους. Έτσι η άρνηση οδήγησε στην καθιέρωση μιας νέας ράτσας, του Μεγάλου Μυνστερλάντερ. Πρόκειται για ζωηρά σκυλιά που δουλεύουν πρόθυμα, εύκολα στην εκπαίδευση και χαδιάρικα, καλοί σύντροφοι στο σπίτι και το κυνήγι. Το τρίχωμα του Μυνστερλάντερ είναι μακρύ και πυκνό, αλλά όχι σγουρό, με "φτέρωμα" στα πόδια και την ουρά. Το χρώμα, μαυρόασπρο πάντα, μπορεί να είναι πισιλωτό ή γραμμωτό, πάντως το κεφάλι πρέπει να είναι όλο μαύρο με, το πολύ, μια άσπρη βούλα ή γραμμή στο μέτωπο. Το κόψιμο της ουράς είναι προαιρετικό. Το ύψος στην ωμοπλάτη δεν ξεπερνάει τα 61 εκ. στο αρσενικό και 58 εκ. στο θηλυκό. Το βάρος κυμαίνεται στα 25-30 κιλά. Το Μυνστερλάντερ δουλεύει στον κάμπο όπως ένα πόιντερ και μπορεί να δουλέψει στο πυκνό με την άνεση ενός Σπάνιελ. Το τρίχωμά του το προστατεύει από το κρύο γιαυτό δουλεύει άνετα και στο νερό. Το μακρύ τρίχωμα όμως σημαίνει ότι, μετά το κυνήγι, το σκυλί θα χρειαστεί ένα γερό στέγνωμα.